

Training voor vertrouwenspersonen in de kerk

Introductie

De vertrouwenspersoon kan een belangrijke rol innemen in de kerkelijke gemeente. De vertrouwenspersoon fungeert als eerste aanspreekpunt bij vragen of meldingen van grensoverschrijdend gedrag en seksueel misbruik. Ook geeft de vertrouwenspersoon aandacht aan signalen en maakt bepaalde problematiek bespreekbaar. Als er binnen de kerkelijke gemeente behoefte is aan een vertrouwelijk gesprek, fungeert de IVP als eerste aanspreekpunt. Scholing is een belangrijk instrument voor vertrouwenspersonen om optimaal te kunnen functioneren. Dit komt zowel de gemeente als de vertrouwenspersoon zelf ten goede.

De training voor vertrouwenspersonen in de kerk heeft vier onderdelen. De onderdelen duren elk één dagdeel van ongeveer twee uur. Voorafgaand aan de training en tussen de bijeenkomsten door worden verdiepingsopdrachten gegeven.

Onderdeel I

Aan het werk als interne vertrouwenspersoon.

Van een vertrouwenspersoon wordt veel verwacht. Teveel misschien? Het is goed om je af te vragen wat jij nodig hebt in je functie van vertrouwenspersoon.

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Faciliteiten, zoals tijd, gespreksruimte, budget, archivering vertrouwelijk materiaal.
- De positie van de vertrouwenspersoon in de gemeentelijke structuur: onafhankelijk, maar aan wie koppel je terug? Vrijheid om regie te nemen zonder toestemming. Samenwerking.
- Het netwerk van de IVP, intervisie, casusoverleg, trainingen en cursussen.
- Grenzen en mogelijkheden aan wat je wilt bereiken. Eigen grenzen kennen en daar gedrag aan geven.
- Duidelijke hulpvraag? Feiten, ervaringen en gedachten ordenen, wat zijn de verwachtingen en hoe reëel zijn zij?
- Doorverwijzen is informatie verzamelen over de sociale kaart, kennis van het Meldpunt waar je gemeente bij aangesloten is, advies inwinnen van collega IVP, raad van oudsten, kerkenraad, voorganger of dominee. Goede nazorg.

Na het volgen van onderdeel I:

- ✓ Weet je wat je nodig hebt als vertrouwenspersoon (kennis, vaardigheden, facilitaire zaken).
- ✓ Is duidelijk of je functie overeenkomt met de wensen van de kerkenraad.
- ✓ Ken je de grenzen van de functie van interne vertrouwenspersoon.
- ✓ Ken je je individuele grenzen in de rol van vertrouwenspersoon.
- ✓ Ben je op de hoogte van kenmerken en valkuilen van verschillende rollen.
- ✓ Weet je waar je terecht kunt met vragen, onduidelijkheden, kennishiaten etc.

Onderdeel II

Kennis achter de feiten.

Seksueel misbruik en huiselijk geweld zijn helaas bekende termen geworden. De cijfers liegen er niet om. Maar, wat is het nu eigenlijk, waardoor kan zo'n situatie ontstaan en wat is het systeem achter misbruik?

In onderdeel II gaan we in op de verschillende vormen van machtsmisbruik en grensoverschrijdend gedrag, signalen van misbruik en huiselijk geweld. We verdiepen ons met name in seksueel misbruik in kerkelijke relaties.

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Vormen van machtsmisbruik en grensoverschrijdend gedrag.
- Seksueel misbruik en de gevolgen hiervan.
- Misbruik in kerkelijke context.
- Daderprofiel.
- Erkenning enverzoening?
- Wat gebeurt er als het bekend wordt?
- Het proces in de kerkelijke gemeente.

In onderdeel II komt eveneens de rol en de positie van de kerkelijke meldpunten aan de orde.

Na het volgen van onderdeel II heb je duidelijk:

- ✓ Inzicht in diverse vormen van machtsmisbruik en grensoverschrijdend gedrag.
- ✓ De theorie wat betreft het onderwerp seksueel misbruik in kerkelijke relaties.
- ✓ De signalen van seksueel misbruik bij minderjarigen
- ✓ De rol en de positie van het Meldpunt seksueel misbruik in kerkelijke relaties

Onderdeel III

Communicatie

In onderdeel III geven we aandacht aan communicatie. Je communiceert altijd, niet alleen door woorden, maar ook door je houding, je manier van kijken, je manier van luisteren. Hoe luister je bijvoorbeeld:

- Heb je een actieve luisterhouding?
- Is er oprechte aandacht voor de ander?
- Hoe laat je zien dat het gesprek je raakt?

De volgende onderdelen komen aan bod:

- Casus bespreken.
- Oefenen door middel van rollenspel: vaardigheden, attitude, emoties.
- Oefenen van luister- en communicatievaardigheden.
- Aandachtspunten voor helpend contact: authentiek en betrouwbaar.

Na het volgen van onderdeel III:

- ✓ Weet je verbale en non-verbale communicatie in te zetten.
- ✓ Heb je geoefend met de LSD techniek.
- ✓ Weet je welke vragen wel en niet te stellen en maak je hierbij gebruik van open/ gesloten vragen en verschillende soorten vragen.
- ✓ Ben je in staat om een veilige sfeer te creëren en een vertrouwensband op te bouwen.
- ✓ Heb je geoefend met interpreteren (feiten – gevoelens – gedachten ordenen).
- ✓ Heb je geoefend met het voeren van een 1 op 1 gesprek (vertrouwenspersoon -> slachtoffer).

Onderdeel IV

Preventie en voorlichting

De kerk hoort een veilige plaats te zijn en gelukkig ervaren veel mensen die veiligheid ook. Veiligheid in de kerk is echter niet altijd vanzelfsprekend. Ook in onze kerken komt seksueel misbruik voor.

Jij hebt een aanstelling van je kerkenraad of raad van oudsten gekregen. En jij als vertrouwenspersoon kan een belangrijke rol spelen als het gaat om veiligheid in de kerk. Uiteraard in samenwerking met de raad, jeugdleiders, catecheten en andere kerkelijke functionarissen.

Veiligheid en openheid in de gemeente ontstaan door veilig en open te zijn. Dat lijkt een open deur, maar in de praktijk blijkt het best lastig om over een kwetsbaar onderwerp als seksueel misbruik in kerkelijke relaties door te praten. Daarvoor zal jij als vertrouwenspersoon op verschillende terreinen en met diverse doelgroepen het gesprek aan kunnen gaan. Maar, waar begin je dan? Hoe organiseer je op een goede manier blijvende aandacht voor (preventie van) seksueel misbruik in de kerk?

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- Risico analyse.
- Draagvlak creëren.
- Presentatie technieken.
- Stappenplan Veilige kerk.

Na het volgen van onderdeel IV:

- ✓ Ben je in staat een presentatie te geven over het werk van vertrouwenspersoon en het belang daarvan, aan de raad en andere belanghebbenden.
- ✓ Weet je draagvlak te creëren voor preventieve activiteit om seksueel misbruik in kerkelijke relaties te voorkomen.
- ✓ Ben je in staat preventieve activiteiten te ontplooiën.
- ✓ Ben je in staat zorg te dragen voor implementatie van het stappenplan Veilig Jeugdwerk / Veilige Kerk.

Praktische informatie

- Voor wie: De training is bedoeld voor Interne Vertrouwens Personen die door de kerkenraad of raad van oudsten zijn aangesteld.
- Wat: De training heeft vier onderdelen zoals boven beschreven. Deelnemers kunnen zelf ook relevante onderwerpen aandragen en / of ervaringen delen.
- Waar: Op diverse locaties in het land.
- Wanneer: In overleg, op aanvraag van de kerken, minimaal 9 deelnemers.
- Aanmelden: via <https://meldpuntmisbruik.nl/vertrouwenspersoon/training-ivp/>
- Info: Meer informatie bij de preventiemedewerker 06 2005 44 52.
- Kosten: € 300,= per persoon.